

Ma'rifat

ENLIGHTENMENT XALQ ZIYOLILARI GAZETASI معرفت

1931-yildan chiqa boshlagan • E-mail: info@marifat.uz • 2017-yil 9-sentabr, shanba № 72 (9033)

Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармони

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИДА МАЪМУРИЙ ИСЛОХОТЛАР КОНЦЕПЦИЯСИНИ ТАСДИҚЛАШ ТЎҒРИСИДА

Мамлакат тараққиётининг замонавий босқичида кенг қўламли ислохотларнинг муваффақиятли амалга оширилиши ва 2017–2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Харақатлар стратегиясининг мақсадларига эришиш давлат бошқарувининг мутлақо янги, самарали ва сифатли фаолият юритувчи тизимини яратишни, давлат бошқаруви органлари ва маҳаллий ижро этувчи ҳокимият органларининг (кейинги ўринларда ижро этувчи ҳокимият органлари деб юритилади) уйғун фаолиятини ташкил этишни талаб қилади.

Шу билан бирга, айрим ижро этувчи ҳокимият органлари ва хўжалик бошқаруви органларининг замонавий талабларга жавоб бермайдиган институционал асослари ва улар фаолиятининг принциплари ўтказилаётган ислохотларни тўлиқ рўйбга чиқаришга ҳамда қўйилган мақсадларга эришишга тўқтинлик қилмоқда.

Иқтисодиёт тармоқлари ва ижтимоий соҳани модернизациялаш, ҳудудларни ҳар томонлама ривож-

лантириш, аҳолининг ҳаёт даражаси ва фаровонлигини юксалтириш бўйича давлат сиёсатини муваффақиятли амалга оширишга тўқтинлик қилувчи қатор тизимли муаммо ва камчиликлар сақланиб қолмоқда, хусусан:

Биринчидан, ижро этувчи ҳокимият органлари фаолиятини ташкил этиш асослари ҳудудларни ривожлантириш суръатларини пасайтирувчи, жойларда тўпланиб қолган муаммоларнинг ўз вақтида ҳал этилишини таъминламаяпти;

Иккинчидан, айрим ижро этувчи ҳокимият органларига юклатилган вазифаларнинг декларатив хусусиятга эгаллиги, уларни амалга оширишнинг ташкилий-ҳуқуқий механизмлари етарли эмаслиги, вазифаларнинг тақорланиши ва давлат томонидан ортиқча тартибга солиш ҳолатларининг мавжудлиги амалга оширилаётган ислохотлар самарадорлигига салбий таъсир кўрсатмоқда;

Учинчидан, ижро этувчи ҳокимият органлари фаолиятини мувофиқлаштириш ва назорат қилишнинг амалдаги тизими қабул қилинаётган қарорларнинг ижросига тўқтин-

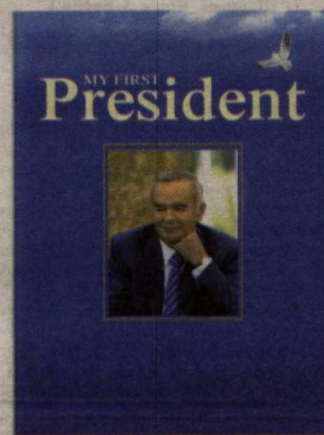
лик қилувчи тизимли муаммоларни ўз вақтида аниқлаш ва бартараф этишни таъминламаяпти;

Тўртинчидан, ижро этувчи ҳокимият органлари фаолиятини баҳолаш механизмлари фақат ҳолатларни қайд этиш ва статистик маълумотларни жорий тўплашдан иборат бўлиб, бу кўпчилик ҳолларда жойлардаги ишларнинг ҳаққоний ҳолатини акс эттирмайд;

Бешинчидан, ижро этувчи ҳокимият органлари ва улар раҳбарлари жавобгарлик соҳасининг аниқ чегараси, айниқса, жойларда ижро этувчи ҳокимият органларининг ички идоровий ва идоралараро ўзаро ҳамкорлигининг таъсирчан механизмлари мавжуд эмас;

Олтинчидан, давлат функциялари ва ваколатларининг ҳаддан ташқари марказлашганлиги ҳудудларни ривожлантириш дастурларини шакллантириш ва аҳолининг энг муҳим муаммоларини ҳал қилишда маҳаллий ижро этувчи ҳокимият органлари ролининг пасайишига олиб келмоқда;

(Давоми 2-бетда.)

БУЮК ЙЎЛБОШЧИГА МУНОСИБ АВЛОД БЎЛАМИЗ

Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университетига мамлакатимиз Биринчи Президенти хотирасини ёд этиш ҳамда «My First President» — «Менин Биринчи Президентим» деб номланган инглиз тилидаги иншолар тўпламининг тақдими муносабати билан тадбир ўтказилди.

Университет ректори Ф.Раҳимов, Биринчи Президентимизнинг турмуш ўртоғи Татьяна Каримова ва бошқалар Ислом Каримов билан боғлиқ хотираларини ёдга олди. Мустақиллигимиз меъмори Биринчи Президентимизнинг фидойилик, ватанпарварлик, адолатпарварлик, самимийлик, меҳрибонлик каби олижаноб фазилатлари барчамиз, айниқса, ёшлар учун ёрқин ибрат намунаси экани таъкидланди.

Ислом Каримов номидаги илмий-маърифий мемориал мажмуа, Ислом Каримов номидаги Республика хайрия жамоат фонди, Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети ва бошқа ҳамкор ташкилотлар ташаббуси билан ташкил этилган «My First President» инглиз тилидаги иншолар танловида мамлакатимиздаги олий таълим муассасалари талабалари, ўрта махсус, касб-хунар таълими муассасалари ўқувчилари иштирок этди. Танлов комиссияси томонидан 500 дан зиёд иншо кўриб чиқилиб, уларнинг 36 таси тўпламга киритилди.

Тадбирда Ўзбекистон Республикасининг Биринчи Президенти ҳаёти ва фаолиятига бағишланган фотоқўرғазма ташкил этилди, «Биринчи Президент ва ёшлар» деб номланган видеоролик намойиш этилди.

Танлов ғолибларига диплом ва совғалар топширилди.

Г.САТТОРОВА,
ЎЗА муҳбири

Миллий қадриятлар намойиши

Пойтахтимизда «O'zbekit» миллий қадриятлар фестивали бўлиб ўтди. «Milliy» телеканали ва қатор ташкилотлар ҳамкорлигида ташкил этилган мазкур фестивалда кенг жамоатчилик ва дипломатик корпус вакиллари, хорижлик меҳмонлар, маҳаллий ва хорижий оммавий ахборот воситалари ходимлари иштирок этди.

(Давоми 16-бетда.)

Газетани орақлаганда:

Илм-фан ривожини тараққиётнинг муҳим омили

7-бет

Пунктуация ва тежамкорлик

8-9-бетлар

Ковул — оёқ остидаги хазина

10-бет

Ўзбекистон — кенг имкониятлар мамлакати. Бу иборат аини ҳақиқат экани ва ўз ўрнида топиб айтилгани сўнги вақтларда тадбиркорлар томонидан кўп эътироф этилмоқда. Пул топанман деган ишбилармон киши атрофга зийраклик билан қараса бас, бу гапнинг исботини дарҳол кўради. Биргина дала-дашда ёввойи ҳолда ўсувчи кўп йиллик бутасимон ковулнинг мўмай даромад манбаи экани ҳамнинг ҳам ҳаёлга келмайди. Ваҳоланки, мутахассислар фикрича, деярли суғориш ва меҳнат талаб қилмайдиган ковулнинг бир гектаридан мавсумида камида юз миллион сўм даромад олиш мумкин. Халқона тилда "тарвузчалар" деб аталадиган бу ўсимлик мевасига Европа бозорларида талаб жуда юқори.

Президентимиз Шавкат Мирзиёев шу йил 7-8 июль кунлари Наманган вилоятига ташрифи чоғида ковул етиштиришнинг илмий асосларини ишлаб чиқиш, экспорт қилиш механизмини яратиш, вилоятда ковулчиликни ривожлантириш бўйича ассоциация ташкил этиш юзасидан мутасаддиларга тегишли топшириқлар бергани форишлик ишбилармон, "Forish eko sanoat" корхонаси раҳбари Бахтиёр Суюндиқов каби тадбиркорларнинг аини кўнглидаги гап бўлди. Президентимиз кўрсатмасига биноан Наманган вилоятда 3000 гектардан зиёд майдонда ковул етиштириш йўлга қўйлади. "Forish eko sanoat" корхонаси эса 2013 йилдан буён ковул экспорти билан шуғулланади.

— Ота-онамиз болалигимизда пишган ковул меваларини териб ейишни ўқитарди, — дейди Бахтиёр Суюндиқов. — Кейинчалик бунинг сабабини билишга, меванинг фойдали хусусиятларини ўрганишга астойдил киришдим. Кўпни кўрган одамлардан, мутахассислардан бу ҳақда сурштирдим. Турли илмий манбаларни кўздан кечирдим. Фанда ковулнинг 150 га яқин тури маълум экан. Ўзининг қатор фойдали хусусиятлари билан ажралиб турадиган бу ўсимликнинг юртимизда икки хили мавжуд. Улардан энг яхши ва сифатли нави — тошқовул асосан Зомин ва Фориш туманларида ўсади. Бу маълумотлар билан танишган, ҳаёлимда ковул мевасини чет элга сотиш фикри пайдо бўлди. Шундан сўнг хориждан ҳамкорлар изладик. 2013 йили илк бор Литва Республикасига 300 тонна ковул экспорт қилдик. Аини пайтда Туркия, Испания, Бирлашган Араб Амирликлари каби давлатларга маҳсулот етказиб берялмиз. Бу йил 2 миллион АҚШ долларилик ковул мевасини экспорт қилиш бўйича шартнома тузганмиз. Шу кунларда 200 минг АҚШ долларига маҳсулот сотдик. Экспорт ҳажмини янада ошириш учун маданийлаштирилган усулда ковул етиштирялмиз. Яқин кунларда ковул мевасини ишлаб чиқишда қадқоқлашни йўлга қўймоқчимиз. Бунинг учун зарур ускунани хориждан келтирамиз.

Ковул — оёқ оспидаги хазина

Ўзбекистон миллий энциклопедиясида ковулнинг фандаги номи *Sarpgis spinosa L* экани қайд этилган. Халқимиз орасида бу ўсимликнинг яна бир номи кавар бўлиб, ковулдошлар оиласига мансуб ярим бута. Поя ва шоҳчалари ётик, барги тухумсимон, гули йирик, оқ ёки оч пуштиранг, меваси қизил этли, кўп уруғли бўлади. Крим, Кавказ, Марказий Осиё, Шимолий Африка ва Ўрта Ер денгизининг тошлоқ ҳудудларида кенг тарқалган. Ковулнинг асосан сиркаланган ёки тузланган гўнчаси ва мевасидан фойдаланилади. Меваси таркибида 18 фоиз оксил, 36 фоиз мой учрайди. Бахтиёр Суюндиқов фикрича, бу ўсимлик Ўзбекистоннинг барча тошшағалли паст тоғли, чўл ҳудудлари ва қир-адирларда ҳам кенг тарқалган. Мамлакатимизда ковул етиштириш учун Наманган, Қашқадарё, Самарқанд ва Жиззах вилояти ерлари мос келади. Ўсимликни маданий ҳолда етиштириш, мевасини қайта ишлаш саноати энди-энди ривожланиб, соҳа тадбиркорлар эътиборини жалб қилмоқда.

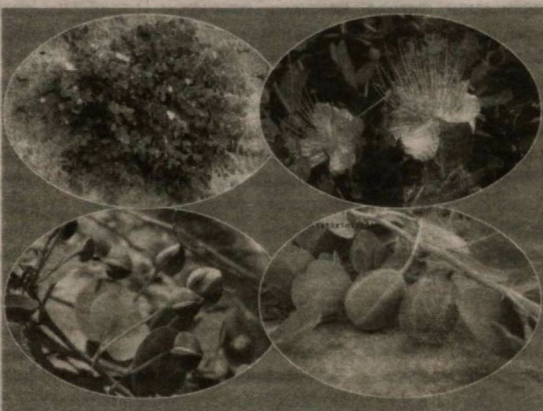
— Кавар дона-дона гуллади, — дейди биология фанлари номзоди Марҳамат Матвафоева. — Гули ноҳоятда чиройли бўлиб, эрталаб очилади ва кечга бориб ёпилади. Кавар бир уяли гўшти реза мева беради. Меваси икки палладан иборат бўлиб, тарвузга ўхшайди. Кавар қўёсёвар ва курғоқчиликка бардошли ўсимлик. У қишлоқ хўжалиги экинларини ўстиришга яроқсиз, қуруқ ва қумли ерда ҳам кўради. Бир жойдан 15 йилдан ортиқ давр давомида ўсиб чўқади. Каварни уруғидан, бутасининг бир қисмидан кўпайтириш ҳам мумкин. У март-апрель ойларида экилади. Эгатлари ораси 70 см бўлиши мақсадга мувофиқ. Парвариши ҳам оддий: вақ-

ти-вақти билан 6—10 см чуқурликда чопиқ қилиниб, ўталади. Курғоқчил кунлари суғорилади. Яшил, тухумсимон ва бодрингга ўхшаш мевалари пишгандан сўнг лолога ўхшаб очилади. Меваси тотли ва вилтаминларга бой.

Бахтиёр Суюндиқовнинг таъкидлашича, бута ёз бўйи қуртак чиқаради. Айна шу гулқуртаклар териб олинади. Энг сифатли маҳсулот — кичкина, думалоқ ва қаттиқлигида терилган қуртаклар. Ҳосил йиғим-терими

реакциялар ва фалажликда наф беради. Марказий асаб системасини тинчлантиради. Қайнатмаси невроз, ревматизм ва шамоллаш туфайли пайдо бўладиган қақшатма ҳамда кучли оғриқларни босади. Қуртакларидан тайёрланган қайнатма иштахани очиб, юрак-қон томир фаолиятини меъерига келтиради. Ковул гулининг шираси ва қайнатмаси ярани тез биттиклигида терилган қуртаклар. Иммунитетни оширади. Ковул баргининг қай-

лар асосида аниқлаган. Жумладан, лаборатория шароитида ковул ўсимлиги илдизидан стахидрин алкалоидини олиш усули 1968 йили Ўсимлик моддалари кимёси институти ходимлари Х.Мухаммедова, С.Акрамов ва С.Юнусов томонидан ишлаб чиқилган. Бироқ хомашё сифатида ўсимлик илдизидан фойдаланишнинг табиатдаги захирасига зиён етказиши мумкинлиги боис 2013 йилдан бошлаб ковул ўсимлигининг ер устки қисмидан стахидрин алкалоидини ажратиб олиш технологияси бўйича илмий изланиш бошлаганмиз. Чунки шу йўл билан кавар табиий захирасига зарар етказмаган ҳолда йилга юз тонналаб ўсимлик поясидан фойдаланиш мумкин. Дастлабки тажри-

натмаси қичима, невроз, бруцеллез, сариқ касални даволашда фойдалидир.

ЎзФА Ўсимлик моддалари кимёси институти кичик илмий ходими, "Ликарид, стахидрин, донаксин, платифиллин алкалоидларининг технологияси" мавзусида тадқиқот олиб бораётган ёш олим Рўзали Ботировнинг таъкидлашича, ковул пояси алкалоидларга бой. Ўсимлик таркибида стахидрин, холин ва яна бир неча структураси аниқланмаган алкалоидлар мавжудлиги фанга маълум. Айнақса, стахидрин алкалоиди алкалоидлар йиғиндисининг тахминан 50 фоизини ташкил этади. Стахидрин алкалоиди қонни ивйтиш хусусиятига эга.

— Мамлакатимизда 1972 йили олим М.Мансуров олиб борган илмий изланишлар натижасида стахидрин хлоргидрат тузи венада, тери остига ва оғиз орқали юборилганда қонни қуялтириб, тромбоцитлар агрегациясига таъсир кўрсатиши, шунингдек, стахидрин хлоргидрат тузи самарали гемостатик таъсирга эга экани аниқланган. Лунда қилиб айтганда, кўп қон йўқотилишининг олдини олади. Қатор олимлар аини шу хусусият турли ўсимликлар таркибидаги стахидрин алкалоиди ҳам борлигини илмий тажриба-

ба намуналари олиниб, Ўсимлик моддалари кимёси институтининг фармакология ва токсикология бўлими томонидан модданинг таъсири ўрганилди. Натижада стахидрин алкалоиди кам захарли ва қон ивишини 25—30 фоизга тезлаштириши аниқланди. Ҳозирги кунда ковул ўсимлигининг ер устки қисмидан стахидрин алкалоидини ажратиб олиш самарадорлигини ва унинг фармакологик фаоллигини ошириш юзасидан илмий изланишлар олиб борилмоқда. Унинг натижасида мамлакатимизда маҳаллий хомашё асосида олинадиган яна бир янги дорини ишлаб чиқариш имкони пайдо бўлади.

Бугунги кунда мамлакатимиз тиббиётида қўлланиладиган, қон ивишига таъсир кўрсатувчи дори воситалари субстанцияси (асослари хориждан келтирилади). Ёш олим Рўзали Ботиров олиб борган тадқиқотлар натижаси амалиётга жорий этилса, бу каби муҳим фармацевтика маҳсулотлари ўзимизда ишлаб чиқарилади. Дориларнинг таннархи арзонлашиб, беморларнинг экологик тоза, сифатли препаратларга бўлган эҳтиёжи таъминланади.

Аброр УМАРҚУЛОВ,
"Ma'rifat" муҳбири

2017-yil 9-sentabr, № 72 (9033)

ЯНГИ КОСМИК КЕМА СИНОВДАН ЎТКАЗИЛДИ

АҚШнинг "Sierra Nevada" компанияси илмий ходимлари "Dream Chaser" космик юк кемасини ёзги синовдан ўтказди. Бу ҳақда компаниянинг расмий сайтида хабар берилди.

Вертолёт ёрдамида ҳавога кўтарилган космик кема маълум баландликка етган, мустақил уча бошлади. Тест режимидаги синов-парвоз АҚШ авибазасидан амалга оширилди. "Dream Chaser"нинг кейинги уриниши 2017 йилнинг октябрь ойига белгиланди. Унинг тўлиқ ишга туширилиши эса

2020 йилга режалаштирилган.

Кема 2013 йилда ҳам синовдан ўтказилган бўлиб, ўшанда кўниш чоғида айрим камчиликлар рўй берган, хусусан, чап томон шасси тиргаги чиқмай қолиб, "Dream Chaser"га зиён етганди.

"Sierra Nevada"нинг "НАСА" билан тузган шартномаси(2016 йил)га кўра, янги космик юк кемаси 2024 йилга қадар ҳаракатланади. Ташқи кўриниши мини-шаттлни эслатувчи кема "Atlas 5" ёки "Ariane 5" станцияларидан учурилиши кўзда тутилган. Расмий манбаларнинг хабар қилишича, кейинроқ "Dream Chaser"нинг етти кишига мўлжалланган тури ҳам ишлаб чиқарилади.

БАКТЕРИЯЛАР СИМФОНИЯСИ

Массачусетс технологиялар институти биологлари "микрорларлар симфонияси"ни яратишга муваффақ бўлди. "Gizmodo" нашрида хабар берилишича, лойиҳани амалга ошириш жараёнида гениталь соҳасига кирувчи, инсон танасида яшайдиган "Biota Beats" бактерияларидан фойдаланилган.

Олимлар оғиз, қўлтиқости, қорин ва оёқлардан олинган бактерияларни тўплади. Микроблар ўз секторининг ички қисмидаги махсус дискка грам-пластинка кўринишида жойлаштирилди. Сўнг уларнинг ўсиши ва кўпайишига имкон яратилди. Махсус алгоритмлар эса бактерияларнинг охириги ҳажми, ички секторда жойлашиши, пластинкалар марказидаги ҳолат ва уларнинг ичидаги бактериялар зичлигини баҳолаб борди. Олинган маълумотлар асосида овозли сигналлар яратилди.

Маълумки, микроорганизмлар инсон танасининг устки қисмида ҳам, ички организмда ҳам яшайди. Шу боис аъзолар фаолияти бевосита бактерияларга боғлиқ.

Тадқиқотчиларнинг сўзларига қараганда, тананинг ҳар бир қисми ўзининг "бактериаль мусикаси"га эга. Biotabeats.org сайтида ҳатто бактерияларнинг ғайриоддий мусикасини тинглашингиз мумкин.

"iPhone 8"НИНГ ЯНГИ ФУНКЦИЯСИ

Ҳаётнинг янги турида блокировка тугмаси босилганида, "Siri" ассистенти овозли чақруви ишга тушади. Бу ҳақда компания ходими Гильермо Рэмбо ўзининг "Twitter"даги саҳифасида маълум қилди.

Дастурчиларнинг айтишича, "iPhone 8"нинг янги вазифаси "HomePod" махсус коди ўрнатилгач, ишга тушади. Бу "Siri" чақрувини амалга оширадиган

"Home" тугмаси билан боғлиқ.

"HomePod" тизимида экран тагидаги ультратовушли "Touch ID" ҳар доим ҳам бир хил ишламагани боис, компания уни "Face ID" юз сканерига алмаштирди.

"Apple" корпорацияси 12 сентябрда бўлиб ўтадиган янги дастур тақдимидаги тақлифномалар тарқатишни бошлади. Пресс-конференцияда "iPhone 8"дан ташқари, "iPhone 7s" ва "7s Plus" смартфонлари тақдими ҳам ўтказилади. Шу кун компания оммани LTE-модулли "Apple Watch" соати ҳамда 4K ва HDR ёрдамида ишлайдиган "Apple TV" билан таништиришни режалаштирган.

БОЛА БИЛАН БИРГА "ЎСУВЧИ" КИЙИМ

Британиялик муҳандис Райан Ясин ўзи яратган янги тежамкор мато учун саноат дизайни соҳасидаги "James Dyson Award" мукофоти билан тақдирланди. "Газета.ru" нашрининг хабар қилишича, мукофот эгасига тўланган пуллар

ҳисобидан болалар кийими ишлаб чиқарилади.

Олим яратган энига ва бўйига чўзилувчан, бироқ резина каби ингичкалашмайдиغان матодан тикилган кийим намгарчиликка ҳам чидамли экан. Замонавий ма-

тодан 6 ойдан 36 ойгача ва икки-беш ёш оралигидаги болалар учун кийим тиқиш мумкин.

Қизиги, мазкур либослар бола билан бирга "ўсади". Муҳандис ўз ихтироси ҳақида лойиҳа сайтида хабар қиларкан, у шу тариха болалар кийимига доимий равишда пул сарфлаш ҳам камаяди, дея фикр билдирган.

Ҳисоб-китобларга кўра, биргина 2016 йилнинг ўзиде чиқиндиҳоналарга 30 минг тонна кийим-кечак ташланган. Шу жиҳатдан, "ўсувчи" кийим ота-оналар пулини ҳам тежайди, ҳам атроф-муҳит ифлосланишининг олдини олади.

ЦУНАМИ "ЮТИБ ЮБОРГАН" ШАҲАР

Тунисдаги миллий меросларни қидириш институти археологлари сув остида миллоддан олдинги 365 йилда содир бўлган цунами оқибатида вайрон бўлган қадимги Неополис шаҳри харобаларини аниқлади.

"ScienceAlert" нашрида хабар қилинишича, тадқиқотчилар кўчалар, ҳайкаллар, шунингдек, балиқ соуси сақланадиган идишларни ҳам топди. Туниснинг шимоли-шарқидеги Набуля яқинида жойлашган вайрона худуди 20 гектаргача чўзилган.

Манбаларда келтирилишича, Неополис миллоддан аввалги V асрда бунёд этилган. Неополис грек тилида "янги шаҳар" маъносини англатади. Тарихчилар шаҳарнинг бир қисми 8 балли ер силкиниши оқибатида йўқолган, деган фикрни ҳам илгари судумоқда. Экспедиция раҳбари Мунир Фантарнинг айтишича, шаҳар қадимги Римнинг савдо марказларидан бири бўлган.

Ирода ТОШМАТОВА ва

ЎзДЖТУ талабаси Мафтуна ПИРНАЗАРОВА тайёрлади.

Эҳтиёкорлик

ҳушёрликни тақозо этади

Об-ҳаво, иқлим ўзгариши кундалик ҳаётимизга ўз таъсирини ўтказмай қолмайди. Шу боис иситиш ва электр манбалари, ускуналаридан фойдаланаётган ҳар бир хонадон эгаси албатта эҳтиёт чораларини кўриши лозим. Эҳтиёткорлик эса ҳар дақиқада ҳушёр, огоҳ бўлишни тақозо этади.

Ўзи билан катта мусибат, ташвиш ва талофат келтирувчи ёнгинлар тасодифан содир бўлмайди. Назоратсиз қолдирилган дазмол, телевизор, электр анжомлари, газ плиталари оқибатида ҳар дақиқада ёнгин келиб чиқиш хавфи бор. Баъзида эса беғамроқ уй бекалари газ плитасида овқатни назоратсиз қолдириб, ёнгин сабабчисига айлиниб қолмоқда.

Аҳоли тураржойларида электр тизимида носозлик рўй берганида, уни ўзи билганча таъмирлаш ярамайди. Бу масалага масъулиятсиз ёндашган киши охири-оқибат афсус-надомат чекиши турган гап. Аксарият ҳолларда бундай офатлар ўзимизнинг бепарволигимиз, ёнгин хавфсизлигига риоя этмаслигимиз оқибатида юзага келади.

Азиз юртдошлар! Ёнгинга қарши кураш, унинг олдини олиш ва албатта хавфсизлик қоидаларига риоя этишни унутманг. Зеро, маҳаллалардаги аҳоли тураржойлари ва халқ ҳўжалиги объектларининг ёнгин муҳофазасини таъминлаш ҳар биримизнинг, ҳаммамизнинг бурчимиз эканини ёдда сақлайлик.

Улуғбек АБДУРАҲМОНОВ,

Мирзо Улуғбек тумани ЕХБ инспектори, кичик сержант

Эълон

Исламов Соҳиб Яхшибековичнинг 06.01.07-Мевачилик ва узумчилик ихтисослиги бўйича "Олманинг (Malus Mill) клоон пайвандаглариде интенсив боғдорчилик учун сертификатланган кўчат етиштириш технологиясининг илмий асослари" мавзусидаги қишлоқ хўжалиги фанлари доктори (DSc) диссертациясининг ҳимояси Самарқанд қишлоқ хўжалиги институти ҳузуридаги илмий даражасиде берувчи Ph.D.27.06.2017.Ох.12.01 рақамли илмий кенгаш асосидаги бир марталлик илмий кенгашининг 2017 йил 16 сентябрь куни соат 10:00 даги мажлисида бўлиб ўтади.

Манзил: 140103, Самарқанд шаҳри, Мирзо Улуғбек кўчаси, 77-уй. Тел./факс: (+998663) 234-33-20, 234-07-86; e-mail: sainfo@edu.uz.

Миллий қадриятлар намоёиши

(Давоми. Боши 1-бетда.)

Сайилгоҳ кўчаси эрта тондан одамлар билан жаҳум бўлди. Ўзбек миллий аъёнлари, тасвирий ва амалий санъат асарлари, миллий таомлар, дорбозлар ва халқ уйинлари, либослар намоёиши, концерт дастурлари бу ерга келган ҳар бир иштирокчига олам-олам қувонч бағишлади.

— Жаннатмонанд юртимизга фақат байрамлар, тантаналар ва бугунгидек миллий қадриятлар намоёишига бағишланган фестиваллар ярашади, — дейди сурхондарёлик Сайдали Қурбонов. — Фестивалга оилам билан келдим. Бу ердаги "Водиллик дорбозлар" намоёиши дейсизми, осмонга учирилган улкан ҳаво шарларими ёки миллий адресимиздан яратилган санъат асари даражасидаги аёллар чопони, сумкалари, либосларини кўриб, мағрурланиб кетдик. Нега дейсизми? Булар ўзбекнинг асл удумлари, қадриятлари қанчалик улуғ эканининг исботи-да. Санъаткорларимиз чиқишларини айтмайсизми?! Тандирида тайёрланган хилма-хил таомларимиз-чи! Ўзбекнинг шоҳона оши жаҳон рекордини ўрнатди. Булар бизнинг боқий аъёнларимиз, ифтихоримиздир.

Фестиваль доирасидаги тадбирлардан бири — ўзбек миллий таоми — паловнинг тайёрланиши ва бу жараёнда Guinness World Records вакилларининг иштирокидир. Моҳир ошпазларимиз диаметри 4,2, ҳажми 8 метр куб ва баландлиги 1 метрдан ошқ бўлган қозонда 7 минг 360 килограммик палов тайёрлаб, жаҳон рекордини ўрнатди.

— Гиннеснинг рекордлар китобида қайд этилиш учун таомга тўрт тонна масаллик сарфланиши керак эди, — дейди Guinness World Records вакили Ричард Стенинг. — Бугун ушбу талаб ошиги билан бажарилди. Паловни тайёрлаш жараёнида Guinness World Records талабларига тўлиқ риоя қилинди. Палов тайёрлаш бўйича жаҳон рекорди ўрнатилди. Бу, албатта, Гиннеснинг рекордлар китобида қайд этилади.

— Тошкентга биринчи келишим ва у мени гўзаллиги билан мафтун этди, — дейди россиялик журналист Святослав Гордин. — Қўли гул хунармандлар ва расомлар қадимий аъёнлар уйғунлигида яратган тасвирий ва амалий санъат асарлари менга жуда ёқди. Улкан қозонда етти тоннадан ортқ паловнинг тайёрланишини кузатиш ва уни татиб кўриш бахтига муяссар бўлдим.

Фестивалнинг асосий тадбирларидан яна бири Hyatt Regency Tashkent мўҳмоҳонасида ўтказилган «O'zbekim» китобининг тантанали тақдими бўлди.

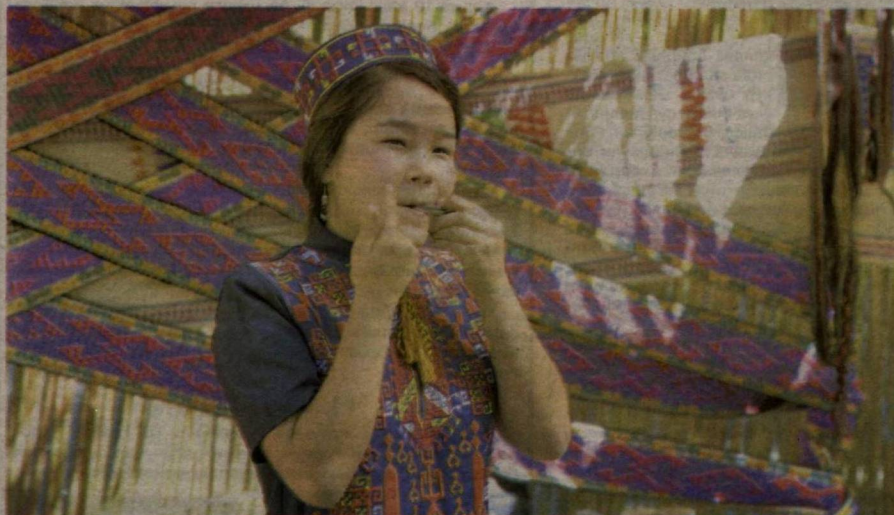
Китоб-альбом билан танишган ўқувчилар ундаги нодир тарихий ва замонавий ҳужжатлардан халқимизнинг моддий ва номоддий бойликлари, мейморий обидалари, бой мероси ҳақидаги ва бошқа кўплаб маълумотларга эга бўлади. «O'zbekim» китоби лойиҳаси устида 10 га яқин сураткаш ишлаган. Китоб учун иш жараёнида олинган 10 мингдан зиёд суратдан 2 мингтаси танлаб олинган. Нашрдан 6 та панорамали сурат жой олган. Энг йирик фотокомпозицияда 250 дан зиёд киши тасвирланган. Улар Ўзбекистонда яшовчи турли миллат вакиллари бўлиб, ҳар бири ўз миллий либосида акс эттирилган. Суратга олиш жараёнида керакли муҳитни яратишда 50 дан зиёд хунарманд-устанинг 500 дан ортқ амалий санъат намуналаридан фойдаланилган.

Фестиваль жараёни пойтахтимиз турли масканларида ўрнатилган 20 дан ортқ экранда намоёиш этилди. Шунингдек, "Milliy" телеканали, Guinness World Recordsнинг Facebookдаги саҳифаси орқали тўғридан-тўғри эфирга узатиб борилди.

Тадбирларда Ўзбекистон Республикасининг Бош вазири А.Арипов иштирок этди.

Зиёдулла ЖОНИБЕКОВ,
Насиба ЗИЁДУЛЛАЕВА,
ЎЗА мухбирлари

Аъло АБДУЛЛАЕВ (ЎЗА) олган суратлар.

Ma'rifat

TA'SIS
ETUVCHILAR:

O'zbekiston Xalq ta'limi vazirligi,
O'zbekiston Oliy va o'rta maxsus
ta'lim vazirligi, O'zbekiston
Ta'lim, fan va madaniyat
xodimlari kasaba uyushmasi
Respublika kengashi.

Bosh muharrir vazirasini bajaruvchi
Husan NISHONOV

Gazeta O'zbekiston Matbuot va axborot agentligida
2006-yil 22-dekabrda 0067-raqam bilan ro'yxatga
olingan. Indeks: 149, 150. G-815. Tiraj: 34151.
Hajmi 4 bosma taboq. Ofset usulida bosilgan,
qog'oz bichimi A-3. Bahosi sotuvda erkin narxda.

TELEFONLAR:
qabulxona — 233-50-55;
kotihiyat — 233-99-15;
reklama va marketing bo'limi —
233-42-92(faks), 236-54-17.

ISSN 2010-6436

«Ma'rifat»dan
materiallarni ko'chirib
bosish tahririyat
ruxsati bilan amalga
oshirilishi shart.

Tahririyatga kelgan
qo'lyozmalar taqриз
qilinmaydi va muallifga
qaytarilmaydi.

MANZILIMIZ:
100083, Toshkent shahri,
Matbuotchilar ko'chasi, 32-uy.
Web-site: www.marifat.uz

Dizaynerlar:
Malohat TOSHOVA, Faxriddin RAHIMOV.
Navbatchi muharrir:
Hasan MO'MINOV.
Navbatchi:
Faxriddin RAHIMOV.

«Sharq» nashriyot-matbaa aksiyadorlik kompaniyasi bosmaxonasi.
Korxonada manzili: Buyuk Turon ko'chasi, 41-uy.
O'ZA yakuni — 00.35 Topshirildi — 01.05